

POSOUZENÍ POTŘEB STUDENTŮ A PŘÍZPŮSOBNÍ VÝUKY (MATICE FLEXIBILITY)

Úvod

Každý žák přichází do výuky s jinou úrovní znalostí, dovedností, motivace a ochoty zapojit se do činnosti. Stejný způsob vedení proto nemusí fungovat u všech žáků stejně. **Inkluzivní výuka** znamená vytvářet podmínky, které umožní zapojení každého žáka s ohledem na jeho aktuální potřeby a možnosti.

Jedním ze způsobů, jak na rozdílné potřeby žáků reagovat, je **flexibilně přizpůsobovat výukový přístup**. Učitel může podle situace měnit míru podpory, náročnost úkolu, způsob zadání nebo míru samostatnosti žáka. Důležité je přitom sledovat nejen to, **co žák zvládne**, ale také **jaká je jeho motivace a ochota se zapojit**.

Matice flexibility pracuje s těmito dvěma hledisky a rozlišuje čtyři základní situace:

TYP STUDENTA	CHARAKTERISTIKA
Chce + Zvládne	Student je motivovaný a má potřebné schopnosti; vhodné je nabídnout mu další výzvy a prostor pro samostatnost.
Chce + Potřebuje podporu	Student má zájem, ale potřebuje pomoc, vedení nebo rozdělení úkolu na menší kroky.
Zvládne + Nechce	Student má potřebné schopnosti, ale chybí mu motivace; učitel se zaměřuje především na podporu jeho zapojení a hledání smyslu úkolu.
Nechce + Potřebuje podporu	Student má nízkou motivaci a současně potřebuje výraznější podporu; vhodný je systematický přístup, jasná očekávání a postupné zapojování.

Matice neslouží k pevnému zařazení žáků do kategorií. **Jejich potřeby se mohou měnit podle konkrétního předmětu, úkolu nebo situace.** Smyslem je pomoci učiteli zvolit takový přístup, který zvýší šanci na aktivní zapojení žáka a jeho úspěch ve výuce.

Cíl praktického úkolu:

Naučit se posuzovat úroveň motivace a schopností žáků (tabulka) a přizpůsobovat výukové metody **tak, aby byla zajištěna úspěšná inkluze a zapojení každého studenta.**

Jak úkol provést:

Vyberte si jednu ze svých hodin, ve které pozorujete různé úrovně zapojení žáků. Do níže uvedené tabulky doplňte iniciály svých studentů a popište, jakou konkrétní akci (co řeknete nebo uděláte) u každého typu uplatníte.

Tabulka Matice flexibility

Typ studenta	Iniciály studentů	Doporučený přístup / metoda	Vaše akce (Co konkrétně uděláte nebo řeknete ?)
Chce + Zvládne	<i>Např. P.K.</i>	Poskytněte výzvy (např. další kreativní úkoly nebo příležitosti k vedení)	<i>Příklad: Požádám studenta, aby pomohl spolužákovi, nebo mu zadám náročnější část úkolu.</i>
Chce + Potřebuje podporu		Poskytněte podporu (např. trpělivost, bezpečný prostor pro dotazy, mentoring)	<i>Příklad: Rozdělím studentovi úkol na menší kroky a ubezpečím ho, že se na mě může kdykoliv obrátit.</i>
Zvládne + Nechce		Zvyšte motivaci (např. vysvětlení smyslu úkolu, navázání osobního vztahu)	<i>Příklad: ...</i>
Nechce + Potřebuje podporu		Postupujte trpělivě a systematicky (např. jasná očekávání, malé a zvládnutelné úkoly)	<i>Příklad: ...</i>

Reflexe / Výsledek:

Po doplnění tabulky stručně popište alespoň jednu pozitivní změnu, kterou jste zaznamenali ve své výuce poté, co jste přizpůsobili svůj přístup konkrétním potřebám žáka (namísto používání stejného přístupu pro všechny).